

VIJFDE ZITTING VAN DE EUROPESE COMMISSIE VOOR BOSBOUW EN BOSPRÓDUCTEN

[972.11 : 971]

door

F. W. MALSCH

Van 14 tot 25 October 1952 heeft de Europese Commissie voor Bosbouw en Bosproducten van de F.A.O. in het Palais des Nations te Genève haar vijfde bijeenkomst gehouden. Er waren vertegenwoordigers aanwezig van de volgende landen : België, Denemarken, (West-) Duitsland, Engeland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Joego-Slavië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Turkije, Zweden, Zwitserland, terwijl ook de heer M. Leloup, Directeur van de afdeling Bosbouw en Bosproducten van de F.A.O., als vertegenwoordiger van de Directeur-Generaal de zitting bijwoonde. Voorts hadden de Verenigde Staten van Amerika en Canada vertegenwoordigers gezonden, evenals het Internationale Arbeidsbureau, de „Organisation for European Economic Cooperation" (O.E.E.C.), de Internationale Unie van Bosbouwproefstations en de Internationale Populieren Commissie. De Commissie stond, evenals het vorige jaar, onder voorzitterschap van de heer O. J. Sangar (Engeland).

Deze bijeenkomst had een bijzonder karakter doordat van 14 tot 20 October gezamenlijk werd vergaderd met het Timber-Committee van de E.C.E. (Economic Commission for Europe) ter bespreking van de door de F.A.O. en de E.C.E. gemaakte „Timber Trends Study". Behalve de hiervoor genoemden waren hier voorts Egypte, Polen en de Verenigde Staten van Noord-Amerika vertegenwoordigd. Voor Nederland waren aanwezig Ir P. de Fremery en ondergetekende (Bosbouw-Commissie) alsmede Drs A. Kouwenaar en Mr A. J. van Berkel (Timber Committee). De heer Sangar werd eveneens tot voorzitter van deze gezamenlijke vergadering gekozen.

In het openingswoord van de heer G. Myrdal, secretaris van de E.C.E. en van de heer M. Leloup werd reeds dadelijk gesteld, dat de voornaamste uitkomsten van de te behandelen Timber Trends Study — de toeneming van het houtgebruik en de afnemng van de productie — om een oplossing vragen. Deze oplossing zal, naar de mening van het secretariaat gezocht moeten worden in een zogenaamde dynamische bospolitiek, die een vergroting van de productie ten gevolge zou moeten hebben. De andere mogelijkheid, waarbij de gang van zaken wordt afgewacht, zal waarschijnlijk prijsstijgingen en bevordering van het gebruik van vervangingsmaterialen voor hout ten gevolge hebben. Deze oplossing wordt door het secretariaat ongewenst geacht. De discussies, die enkele dagen duurden, gingen in hoofdzaak over deze principiële punten die voor het economische leven, zowel in de importerende- als in de exporterende landen van zeer groot belang zijn.

De Timber Trends Study, een document van 600 bladzijden, is een

poging om voor de komende 8 jaren, dus tot 1960 na te gaan, hoe de vraag naar en het aanbod van hout in Europa zal zijn. Aan de door het secretariaat uitgekozen deskundigen in de verschillende landen zijn uitvoerige inlichtingen gevraagd over het gebruik en de productie van hout, alsmede over de in- en uitvoer gedurende vroegere jaren en thans. Deze gegevens zijn samengevoegd en bewerkt, waardoor een overzicht van het voorheen en thans is verkregen. Hieraan zijn verwachtingen voor de komende jaren ontleend, die resulteren in bepaalde „trends” ten aanzien van de productie en het gebruik voor de periode van heden tot 1960. Het rapport is ingedeeld in 4 delen, gebruik (consumption), productie (production), handel (international trade) en conclusies en aanbevelingen (conclusions and recommendations).

Bij de behandeling van de studie werd grote waardering uitgesproken over de opzet en de wijze waarop de zeer vele gegevens zijn verwerkt. Aangezien de verschillende hoofdstukken slechts korte tijd vóór de conferentie aan de delegaties waren toegezonden waren vele delegaties van oordeel, dat de tijd voor het bestuderen en bespreken van dit, zowel voor de importerende-, als voor de exporterende landen zo belangrijke rapport, te kort is geweest. In de discussies kwam over het algemeen naar voren, dat de te verwachten toename van het gebruik van hout voor verschillende doeleinden hoog is gesteld en dat met de economische politiek, die de verschillende landen (importerend of exporterend) moeten voeren niet in voldoende mate rekening is gehouden. Van Nederlandse zijde is er op gewezen, dat de te verwachten herbebouwingen van rond 15 miljoen ha moeilijk te verwezenlijken zullen zijn en dat met de daaruit voortvloeiende productie-verhoging niet ten volle rekening mag worden gehouden.

Aan een voorstel om de publicatie van de studie uit te stellen kon van de zijde van het secretariaat geen gevolg worden gegeven, doch ter tegemoetkoming aan de hiervoor genoemde bezwaren, werd van het secretariaat de toezegging verkregen, dat de „aanbevelingen” in het 4° deel zouden worden weggelaten en dat de conclusie als „Samenvatting” de studie zou afsluiten. Met de naar voren gebrachte wensen en opmerkingen van de verschillende delegaties zou zoveel mogelijk rekening worden gehouden. Voorts zou het werk worden gepubliceerd onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van het secretariaat. Hiervan zal bij het verstrekken van gegevens aan de pers uitdrukkelijk melding worden gemaakt, alsmede van het feit dat de leden van de Europese Bosbouw-Commissie en van het Timber Committee onvoldoende gelegenheid hebben gehad om de studie te beoordelen en daaruit zelf conclusies te trekken.

De gedelegeerden, zowel van de exporterende-, als van de importerende landen (waaronder Nederland) bleven bezwaren naar voren brengen. Na een tweede schorsing van de zitting heeft Mr Myrdal, secretaris van de E.C.E., een uiteenzetting gegeven, waarin hij er op wees dat het secretariaat het recht heeft de studie te publiceren onder eigen verantwoordelijkheid. Hij wees er voorts op, dat het nodig is, dat de studie zeer spoedig wordt gepubliceerd en zeker vóór de jaarlijkse bijeenkomst van de E.C.E. Intussen hebben de discussies er toe geleid, dat afgezien van de hiervoor genoemde publicatie van de studie, de aanbevelingen van de landen-leden tot een latere datum zullen worden verschoven.

Ten einde te komen tot voorstellen aan de verschillende landen voor het oplossen van de problemen inzake de houtproductie en het houtgebruik heeft de gemengde vergadering aanbevolen, dat een werkgroep zou worden ingesteld, samen te stellen uit experts op het gebied van de boshuishoudkunde, de houtproductie, de houtverwerkende industrie en de houthandel, aan te wijzen door de Directeur-Generaal van de F.A.O. en het secretariaat van E.C.E. in overleg met de landen-leden. Deze werkgroep zou in het begin van 1953 moeten worden ingesteld en zou, met hulp van het secretariaat, op basis van de gegevens van de Timber Trends Study en van de in deze vergadering gehouden discussies, alsmede van de reeds ontvangen en nog te ontvangen schriftelijke kritische opmerkingen, voorstellen moeten doen, zodat het secretariaat aanbevelingen kan opmaken, die aan de landen-leden kunnen worden voorgesteld vóór de volgende gezamenlijke zitting, op uitnodiging van de F.A.O. in het najaar van 1953 te Rome te houden.

In de slotzitting van de gezamenlijke vergadering heeft de Directeur-Generaal van de F.A.O., Norris Dodd, een uitvoerige uiteenzetting gegeven van de behandelde problemen. Een en ander is aanleiding geweest, dat de vergadering zich met bovenstaande voorstellen heeft verenigd.

Gezien het voorlopig nog vertrouwelijke karakter van de Timber Trends Study is het niet goed mogelijk hier op onderdelen daarvan in te gaan. Indien wij echter slechts de hoofdconclusies in beschouwing nemen, waartoe de studie leidt, namelijk de toeneming van het houtverbruik en de vermindering van de houtproductie, dan kunnen hieraan toch reeds richtlijnen worden ontleend voor de in ons land te voeren bospolitiek. Doordat van de totale Nederlandse houtbehoefte van jaarlijks rond 5.000.000 m³ (omgerekend op rondhout), ongeveer 85 % moet worden ingevoerd en dus slechts 15 % of rond 750.000 m³ in eigen land kan worden geoogst, geeft elke verhoging van de houtproductie winst en deviezenbesparing. Indien door het gedachte tekort de prijzen hoog zullen blijven of nog zullen stijgen, is er temeer aanleiding de productie te verhogen. Door instandhouding en zo mogelijk uitbreiding van het bosareaal in ons land en vooral door verhoging van de productie per eenheid van oppervlakte, kan daaraan worden tegemoet gekomen. Met nadruk is in de bijeenkomst gewezen op de grote betekenis van het gebruik van snelgroeïende en veel producerende houtsoorten, echter zonder het productievermogen van de grond te schaden. Het werk van het bosbouwkundig onderzoek in Nederland (Bosbouwproefstation T.N.O. en het Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek in Wageningen) gaat geheel in die richting, terwijl in de Staatsbossen en geleidelijk ook in veel particuliere bosbezittingen het gebruik van deze houtsoorten, op bosbouwkundig juiste wijze toepassing vindt.

De Europese Commissie voor Bosbouw en Bosproducten heeft vervolgens de Europese bospolitiek in beschouwing genomen, meer in het bijzonder in verband met de hiervoor genoemde Timber Trends Study. In de eerste plaats zijn de jaarrapporten van elk der landen-leden behandeld. Deze rapporten, die een verslag geven over de vooruitgang in de bosbouw in het afgelopen jaar, tonen een bonte verscheidenheid van activiteiten. Het is echter opvallend, hoe vaak de onderwerpen arbeids-

rationalisatie, subsidies en voorlichting worden genoemd. Werkzaamheden op dit gebied blijken in vrijwel alle landen de volle belangstelling te hebben, al zijn natuurlijk de details der uitvoering overal verschillend. Oostenrijk, Italië, Finland, Groot-Brittannië en Ierland kregen in het verslagjaar een nieuwe boswet of voegden nieuwe bepalingen toe aan de bestaande. Uit de verslagen van Oostenrijk en Zwitserland spreekt een grote waardering voor het bos als bestrijder van lawines. Men zal zich herinneren, dat juist in dit jaar deze landen zwaar werden geteisterd. Het terugdringen van de bergbossen schijnt hierbij een rol te hebben gespeeld. Duitsland en Oostenrijk werden verontrust door een nieuw schadelijk insect. In het eerste land was het de kever *Agrilus viridis* L., die reeds 400.000 m² beuk heeft vernield; in Oostenrijk de rups van *Hypphantria cunea* Drusy, die belangrijke schade aanricht in populierenbeplantingen.

Bij de nadere beschouwingen over de algemene bospolitiek voor Europa, bleek duidelijk dat een oplossing moet worden gezocht voor het te verwachten verschil tussen productie en gebruik van hout, waarbij vooral een snelle en doelmatige bebossing en herbebossing van alle daarvoor in aanmerking komende terreinen nodig is en voorts maatregelen moeten worden genomen om dadelijk hogere houtopbrengsten te verkrijgen (bijvoorbeeld door versterkte dunning en verlaging van de omloop). De nadruk is er meer dan eens op gelegd, dat bij alle maatregelen steeds zorg moet worden gedragen voor het in stand houden of verbeteren van het productievermogen van de grond. Het bleek, dat alle landen-leden overtuigd zijn van de noodzakelijkheid woeste gronden en gedevasteerde bossen, voor zover deze blijvend voor bos kunnen worden bestemd, zo snel mogelijk te bebossen. De maatregelen om hiertoe te geraken, al of niet met financiële steun en voorlichting, mede in verband met de eigendomsverhoudingen (openbaar- of particulier bezit) zijn — zoals uit de discussie bleek — voor ieder lid verschillend, in verband met de verschillen in sociale en economische structuur in die landen. Van Nederlandse zijde is hierbij o.a. de aandacht gevestigd op de bezwaren van hoge successierechten, die een blijvend instandhouden van het particuliere bosbezit bedreigt.

Uitvoerig is van gedachten gewisseld over de voorstellen van het secretariaat om te komen tot een toename van de houtproductie op korte termijn door verlaging van de omloop en door het overschrijden van de toelaatbare velling, „op voorschot” van de houtproductie die *kan* worden verkregen uit de thans zo snel mogelijk uit te voeren bebossingen en herbebossingen. Hierbij voegt zich uit den aard der zaak de noodzaak om op korte termijn te komen tot bosverbeteringen (zoals het omzetten van weinig productief hakhout in opgaand bos) en het bevorderen van de aanleg van beplantingen „buiten het bos” (weg-, rand- en groepsbeplantingen). Duidelijk bleek, dat zowel de importerende- als de exporterende landen het verlagen van de omloop en het overschrijden van de toelaatbare velling op grond van bosbouwkundige overwegingen, in het algemeen niet toelaatbaar achten. Deze „dynamische bospolitiek” zou overigens in strijd zijn met de bosbouwkundige beginsels, die in de algemene vergadering van de F.A.O. in het najaar van 1952 zijn aangenomen.

Bijzondere aandacht is gevestigd op de mogelijkheid om te komen tot

verhoging van de opbrengst per eenheid van oppervlakte (gebruik van snelgroeiende en veel producerende soorten en in verband daarmee de selectie). In het bijzonder is hier genoemd het werk van de Internationale Populieren Commissie, terwijl ook voor de Eucalyptus een nadere studie werd aanbevolen. Ook is de aandacht gevestigd op de wenselijkheid van meer intensieve en vooral van meer doelmatige dunning.

Tenslotte zijn nog de volgende punten behandeld :

a) de regeling van de waterafvoer door bergbeken en de bestrijding van het lawine-gevaar. Bij de bespreking van het rapport van de voor dit punt ingestelde werkgroep, bleek de behoefte om in 1954, in 't bijzonder over de bestrijding van het lawine-gevaar, een nadere studie te maken in een van de landen, waar op dit gebied reeds vorderingen zijn gemaakt (Zwitserland of Oostenrijk).

b) Bosbouwkundige vraagstukken uit het Middellandse Zee-gebied. Uit het verslag van de voorzitter van de sub-commissie, die voor de bestuuring van deze vraagstukken is ingesteld, bleek dat hier vooral de bestrijding van de erosie- en dus ook de regeling van de waterafvoer door bergbeken, alsmede de vraagstukken van de veeweiding de kernpunten vormen.

c) Vellingstechniek en opleiding van bosarbeiders. In het rapport van de werkgroep is vermeld, hetgeen de verschillende landen op dit gebied doen. Bij de behandeling is veel aandacht geschonken aan de tractoren en aan de eisen die daaraan moeten worden gesteld. Het is de bedoeling dat de werkgroep dit jaar een bijeenkomst in Finland houdt.

d) Statistiek. In het door de Commissie aangenomen rapport van de werkgroep voor de statistiek, is ten aanzien van de statistiek voor bosbranden vermeld, dat de landen-leden in hun jaarlijkse algemene rapporten een statistisch overzicht zullen opnemen over de bosbranden, een en ander overeenkomstig een thans vastgesteld schema. Voorts zullen de landen-leden, al naar gelang zij zulks nodig oordelen, mededeling doen van de methoden van het voorkomen en bestrijden van bosbranden.

Met betrekking tot eigenlijke bos-statistiek (feitelijk : inventarisatie) heeft de werkgroep een groot aantal verbeteringen voorgesteld van de eertijds ontworpen vragenlijsten. Deze zijn daardoor eenvoudiger en duidelijker geworden, hetgeen de betrouwbaarheid van de resultaten ten goede zal komen. Thans is dus voor de Europese landen over een doelmatige vragenlijst van voor de statistiek belangrijke punten overeenstemming bereikt. Ten einde tot een wereld-bos-inventarisatie te kunnen komen zal nog overleg moeten plaats hebben met de andere regionale bosbouw-commissie's. Dit zal door het secretariaat geschieden.

Rest nog te vermelden, dat als opvolger van de heer O. J. Sangar, tot voorzitter werd gekozen, de Zwitserse gedelegeerde, A. Schlatter, Inspecteur-Generaal van het Boswezen in Zwitserland. De gedelegeerde van Zweden sprak namens alle delegaties waardering uit voor het vele en goede werk, dat de heer Sangar in de afgelopen vier bijeenkomsten voor de Commissie heeft gedaan. De voorzitter zal zich, in verband met het voornemen om de volgende bijeenkomst wederom tesamen met het Timber Committee van de E.C.E. te houden, nader met genoemde commissie verstaan over de tijd en de plaats van de volgende bijeenkomst.

De Franse delegatie heeft enkele films vertoond, waarvan vooral die over het fraaie eiland Corsica, waarin een beeld wordt gegeven van de achteruitgang van het bos en de pogingen om hierin verbetering te brengen, vermelding verdient.

Op uitnodiging van het Zwitserse boswezen en het Kanton Vaud heeft de Commissie een excursie gemaakt naar de „Risoud” bossen, gelegen in de Jura, nabij de Franse grens. Deze bossen, die tot voor kort bijna niet ontsloten waren en dus meer of minder als oerwoud zijn te beschouwen, liggen op een gemiddelde hoogte van 1300 m. Er heerst een koud en vochtig, ruw klimaat, met een gemiddelde temperatuur van 5° en een regenval van 155 cm per jaar, met veel sneeuw en stormachtige wind. Op een dunne verweringslaag van de kalkrotsen groeit in hoofdzaak fijnspar (vooral in de hoger gelegen gedeelten), voorts beuk, zilverden en weinig esdoorn. De fijnspar heeft de zeer typische hooggebergtevorm. Uit den aard der zaak is door de korte vegetatie-periode (van Mei t/m Augustus) de groei langzaam en de aanwas gering. De houtmassa bedraagt gemiddeld 300 m³ per ha. Het beheer wordt plenter-achtig gevoerd, met een gemiddelde velling van 3,6 m³ per jaar en per ha. Door de zeer smalle jaarringen is het naaldhout zeer geschikt voor meubel-industrie, ook vindt het afzet voor muziek-instrumenten (piano's). Belangrijk is thans de ontsluiting. Enkele hoofd-afvoerwegen zijn in aanleg en van daar gaan smalle zijwegen, waarlangs het gevelde hout kan worden afgevoerd. In hoofdzaak wordt paardentractie toegepast. Het hout wordt voor het grootste gedeelte gekocht door eigenaren van zaagmolens in het dal van de Joux.
